

Sytuacja w Galicji

Wiosną 1848 r. wieści z ogarniętego rewolucją Wiednia dotarły do największych miast zaboru austriackiego – Krakowa i Lwowa. Powstały tam polskie **Komitety Narodowe**, zaczęto też tworzyć oddziały wojskowe – **Gwardię Narodową**. Do cesarza skierowano petycję, w której domagano się polonizacji szkół i urzędów oraz zniesienia pańszczyzny.

W tej sytuacji, zanim zdążył zareagować rząd w Wiedniu, działania podjął austriacki gubernator Franz von Stadion [czyt.: franc. fon sztadjon]. Wydał w imieniu cesarza **dekret o uwłaszczeniu chłopów**. Dokument nadał chłopom na własność użytkowaną ziemię oraz przyznał im **serwituty**, czyli prawo do korzystania z należących do panów łąk i lasów. Szybka reakcja gubernatora pozwoliła zapobiec dalszym wystąpieniom ludności przeciwko władzom. Po opanowaniu sytuacji na wsi Austriacy przystąpili do rozbrajania polskiej Gwardii Narodowej. Zarówno w Krakowie, jak i we Lwowie doszło do krótkotrwałych walk zakończonych kapitulacją Polaków. W ten sposób polskie działania narodowe zostały zahamowane, a zaborcy rozpoczęli represje wobec uczestników Wiosny Ludów z Galicji.

Rok 1848 na ziemiach polskich

Ziemie polskie podczas Wiosny Ludów w 1848 r.

- granice Królestwa Polskiego
- ▨ obszar powstania wielkopolskiego w 1848 r.
- 🚩 ruchy i wystąpienia narodowowyzwoleńcze w 1848 r.
- 📍 główne polskie obozy wojskowe
- ✕ ważniejsze bitwy

PRACA Z MAPĄ

1. Wskaż zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.
2. Wymień miejscowości, w których toczyły się walki z wojskami zaborczymi w czasie Wiosny Ludów.

WARTO WIEDZIEĆ

Ukraiński ruch narodowy

Oprócz Polaków Galicję zamieszkiwała także ludność ukraińska, nazywana wówczas Rusinami. Większość tamtejszych Ukraińców była wiernymi Kościoła greckokatolickiego, który wspierał proces rozwoju świadomości narodowej wśród swoich wyznawców. W okresie Wiosny Ludów w Galicji ludność ukraińska zaczęła wysuwać własne postulaty wobec władz austriackich. Spowodowało to narastanie konfliktu polsko-ukraińskiego, ponieważ dążenia niepodległościowe Polaków nie pokrywały się z interesami Ukraińców. Konflikt wykorzystały władze austriackie, które poparły Kościół unicki i roszczenia społeczności rusińskiej, co miało na celu pogłębienie sporu między ukraińskimi chłopami a polską szlachtą.

? Jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego w Galicji miał wzrost świadomości narodowej wśród Rusinów?

